

Osvětlení Muzea loutek v Plzni

Ing. Petr Žák, Ph.D., Etna s. r. o.

V druhé polovině loňského roku bylo v Plzni otevřeno nové Muzeum loutek. Dům, ve kterém se nové výstavní prostory nacházejí, patřil již od středověku mezi nejvýznamnější patricijské domy města. Budova je tvořena dvouraktovým průčelním domem a zadním dvorním stavením, které spojuje úzké křídlo na východní straně vnitřního dvora. Jádru průčelního domu pochází ještě z předhusitské doby. Velkolepá renesanční přestavba z let 1580 až 1590 obohatila průčelí domu o jednu z nejkrásnějších renesančních fasád a zvýšila jej o druhé patro a štít. Součástí barokních stavebních úprav po roce 1726 byla výměna dřevěných trámových stropů v přízemí průčelního domu za klenby.

Popis expozice

Nová expozice Muzea loutek těží z místní bohaté loutkohercké tradice a mapuje činnost loutkových divadel hrajících v Plzni a jejím nejbližším okolí. Expozice postupně představuje počátky loutkářství od kočovných loutkoherců, přes Loutkové divadlo feriálních osad, Skupovo divadlo, produkce loutkových souborů z druhé poloviny 20. století až do současnosti. Část exponátů je

Obr. 1. Vstupní prostor s pokladnou

vystavena ve vitrínách, část je volně instalována na pódiích a v rámci malých divadelních scén (obr. 3). Zajímavostmi expozice jsou dvě oživená divadla, Škodovo a Novákovo (obr. 2), s vlastním osvětlením a pohyblivými se loutkami.

Součástí expozice je také prezentace současného profesionálního Divadla Alfa v multifunkčním sále, kde je možné s loutkami manipulovat a seznámit se s různými technikami vodění. Tento sál je současně využíván k pořádání divadelních představení, přednášek či konferencí. V zadním dvorním objektu se nachází kavárna Café Skupa, jejíž interiér je inspirován podobou dochovaného bytu manželů Skupových, včetně reprodukce malby od Jiřího Trnky.

Obr. 2. Výstavní místnost s divadlem Karla Nováka

Obr. 3. Divadelní scéna s loutkami

Koncepce osvětlení

Koncept osvětlení expozičních prostorů vychází z původního návrhu osvětlení pro projekt stavby a z následně zpracovaného architektonicko-výtvarného řešení expozice. Umělé osvětlení ve výstavních prostorech tvoří dvě soustavy normálního umělého osvětlení (expoziční a pomocná) a soustava nouzového osvětlení.

Osvětlení exponátů

Expoziční soustava je určena k osvětlení výstavních prostorů v návštěvní době a skládá se ze dvou částí: vnější a vnitřní. Vnější expoziční osvětlení je určeno k osvětlení prostorových exponátů, popisků a doprovodných textů a tvoří je lištový systém iDuo (iGuzzini) zavěšený na lankových závěsech. V lištách jsou osazena směrová svítidla Lux (obr. 4) pro halogenové reflektorové žárovky s dichroickým reflektorem na malé napětí (12 V) o příkonu 50 W s možností volby úhlu poloviční svítivosti z řady 10°, 24°, 36° a 60°. Součástí každého svítidla je elektronický stmívatelný transformátor s ruční regulací světelného toku v rozsahu od 10 do 100 %. Tato regulace umožňuje nastavit osvětlenost na exponátech v rozsahu přibližně od 30 do 300 lx. Vnitřní expoziční soustava je určena k vnitřnímu osvětlení vitrín a je napojena na okruh umístěný v systému podlahových instalačních kanálů a nástěnných instalačních lišt Tehalit. Pro tuto osvětlovací soustavu jsou použita zářivková svítidla (obr. na titulní straně časopisu) a světelné diody (LED). Obdobně jako vnější osvětlení, má i systém vnitřního expozičního osvětlení místní

regulaci, která umožňuje plynule nastavovat osvětlenost v rozsahu od 30 do 200 lx.

Pomocné osvětlení

Soustava pomocného osvětlení je určena k osvětlení prostorů mimo návštěvní dobu pro účely úklidu, údržby nebo úpravy expozice. Ve výstavních prostorech je toto osvětlení integrováno do horní části napájecích lišt iDuo (iGuzzini) v podobě nepřímého zářivkového osvětlení.

Osvětlení multifunkčního sálu

Multifunkční sál s jevištěm, kde se prezentuje Divadlo Alfa, je vedle uvedených osvětlovacích soustav vybaven scénickým osvětlením s místním ovládním, které se používá při divadelních představeních.

Ovládání osvětlení a jeho provoz

Osvětlovací soustava ve výstavních sálech je připojena přes řídicí systém osvětlení. K ovládní osvětlení je určen dotykový panel umístěný v prostoru pokladny (obr. 1). Osvětlovací soustavu expozičního osvětlení lze ovládat jako celek nebo po jednotlivých patrech. Pomocné osvětlení je možné ovládat centrálně i lokálně. V každé výstavní místnosti jsou tlačítka k ovládní pomocného osvětlení. Funkce tlačítek je během běžné návštěvní doby blokována, mimo návštěvní dobu jsou tlačítka funkční. V prostorech s modely divadel reaguje expoziční osvětlení na aktivaci divadélka. Jestliže návštěvník spustí

divadélko, ztlumí se expoziční osvětlení. Tím se dosáhne většího kontrastu mezi vnitřním osvětlením divadélka a okolím, a tudíž i dramatictějšího účinku.

Součástí dodávky projektu osvětlení byla uživatelská příručka expozičního osvětlení, jejímž účelem je:

- uchování navrženého konceptu expozičního osvětlení po servisních zásadách,
- preventivní předcházení možným poruchám,
- optimalizace údržby osvětlovací soustavy a výměny světelných zdrojů.

Příručka osvětlení obsahuje ke každému světelnému místu informace o typu svítidla a světelného zdroje, u směrovatelných svítidel jejich nasměrování a úroveň regulace.

Základní údaje:

Investor stavby/expozice: město Plzeň/Divadlo Alfa

Obr. 4. Směrové svítidlo do lišty Lux (iGuzzini), halogenová žárovka 50 W, plynulá regulace 10 až 100 %.

Kurátoři expozice: Mgr. D. Bechný, Mgr. J. Studená a Mgr. T. Froyda
Architekt stavby: Ing. arch. J. Opl (Ateliér Soukup)
Architekt expozice: akad. arch. V. Vagady (G. L. Architekti s. r. o.)
Návrh osvětlení: Ing. P. Žák, Ing. T. Moravec (Etna s. r. o.)
Svítidla: iGuzzini, Saas
Řídicí systém: Apolloart
Vitríny: Revyko s. r. o.
Foto: Petr Janžura

etna
iGuzzini

ETNA s. r. o.
 Mečislavova 2, 140 00 Praha 4
 tel.: +420 257 320 595,
 +420 257 320 597
 fax: +420 257 310 604
 brána gsm: 724 912 091
 e-mail: etna@etna.cz, www.etna.cz